

Cofnodion a gadarnhawyd

Enw'r cyfarfod:	Cyfarfod Bwrdd Cyfoeth Naturiol Cymru – Cyfarfod Cyhoeddus
Lleoliad:	Canolfan y Dechnoleg Amgen, Machynlleth, a Microsoft Teams
Dyddiad y cyfarfod:	23 Mai 2024
Aelodau'r Bwrdd a oedd yn bresennol:	Syr David Henshaw, Cadeirydd Clare Pillman, Prif Weithredwr Yr Athro Steve Ormerod, Dirprwy Gadeirydd Geraint Davies Yr Athro Calvin Jones Lesley Jones Yr Athro Rhys Jones Mark McKenna Kath Palmer Helen Pittaway Dr Rosie Plummer
Aelodau'r Tîm Gweithredol a oedd yn bresennol:	Ceri Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu Prys Davies, Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Datblygu Corfforaethol Sarah Jennings, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyfathrebu, Cwsmeriaid a Masnachol Gareth O'Shea, Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol (Teams) Victoria Rose-Piper, Pennaeth Gwasanaethau Cefnogi Busnes ac Adfywio/Pennaeth Trawsnewid Busnes, yn dirprwyo ar ran Rachael Cunningham, Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol
Unigolion ychwanegol a oedd yn bresennol:	Phil Williams, Pennaeth Llywodraethu ac Ysgrifennydd y Bwrdd (pob eitem) Rob Bell (Pennaeth Cyllid) – eitem 6 (Teams) Dominic Driver, Pennaeth Stiwardiaeth Tir, eitem 7 Dawn Thompson, Tîm Cynllunio Hamdden Ystadau, eitem 7

Sylwedyddion CNC yn bresennol:	Bhuvanewari Marrisudi, Prentis Bwrdd Gavin Bown, Pennaeth Gweithrediadau Canolbarth Cymru Meinir Wigley, Arweinydd Tîm Cyfathrebu Integredig Elsie Grace, Pennaeth Datblygu Masnachol Cynaliadwy
Sylwedyddion cyhoeddus a oedd yn bresennol:	Polly Ernest Elizabeth Mullan Rhys Llywelyn Jim Ralph Delyth Lloyd Matt Ward Sian Roberts Kim Waters, Undeb Afonydd Cymru Aelodau ychwanegol o'r cyhoedd
Ymddiheuriadau:	Dr Pete Fox
Ysgrifenyddiaeth:	Natalie Williams, Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd ac Arweinydd Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd Jocelyn Benger, Tîm Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd
Datganiadau o fuddiant:	<ul style="list-style-type: none"> • Dr Rosie Plummer - Aelod o Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro – cysylltiadau eang â CNC gan gynnwys cynllunio, dynodi tirwedd ac amddiffyniadau gan gynnwys afonydd ACA, parthau morol, derbynnydd grantiau amrywiol a chydweithredwr; Ymddiriedolwr Plantlife; Cyfarwyddwr Plantlife Biodiversity Enhancements Ltd • Yr Athro Steve Ormerod – Cadeirydd y Grŵp Cyngori ar Wyddoniaeth ac Aelod o'r Bwrdd Marchnadoedd Amgylcheddol newydd; Cadeirydd y Grŵp Cyngori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod; Is-lywydd yr RSPB • Geraint Davies – Mentor gyda Cyswllt Ffermio; Aelod Cyswllt o Ganolfan Ymchwil Ucheldir Pwllpeiran • Yr Athro Rhys Jones – rhan o brosiect ymchwil wedi'i ariannu gyda Phrifysgol Coventry a fydd yn archwilio'r gwaith o ddatblygu a gweithredu'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy • Yr Athro Calvin Jones – Ysgol Fusnes Caerdydd yn cael ei chyflogi gan Lywodraeth Cymru i edrych ar fodolau ariannu ar gyfer môr-lynnoedd llanw posibl yng Nghymru

-
- Mark McKenna – Down to Earth, datganiad o ddiddordeb yng nghynllun Caernws
-

Eitem 1. Agor y cyfarfod

1. Agorwyd y cyfarfod gan y Cadeirydd, a aeth ati i groesawu pawb ac egluro trefn y cyfarfod. Nodwyd datganiadau o fuddiant ac ymddiheuriadau fel uchod.
2. Darllenodd y Cadeirydd ddatganiad am Safle Tirlenwi Withyhedge yn Sir Benfro, gan gydnabod pryderon y cyhoedd lleol ynghylch y materion ar y safle. Mae hyn ynghlwm wrth y cofnodion hyn yn Atodiad A.
3. Darllenodd y Cadeirydd ddatganiad ar Ganolfannau Ymwelwyr, gan gydnabod lefel diddordeb y cyhoedd yn y sefyllfa bresennol. Roedd hyn yn mynd i'r afael â rhywfaint o'r ohebiaeth a gafwyd am y Canolfannau Ymwelwyr a'r eitemau a godwyd yn yr ohebiaeth. Mae hyn ynghlwm wrth y cofnodion hyn yn Atodiad B.

Eitem 2. Adolygu'r cofnodion a'r cofnod o gamau gweithredu

Eitem 2A. Adolygu cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Mawrth

4. Adolygwyd a chytunwyd ar gofnodion cyfarfod cyhoeddus y Bwrdd a gynhaliwyd ar 21 Mawrth.

Eitem 2B. Adolygu'r cofnod o gamau gweithredu

5. Adolygwyd a nodwyd y cofnod o gamau gweithredu.

Eitem 3. Diweddariad gan y Cadeirydd

6. Rhoddodd y Cadeirydd y newyddion diweddaraf i'r Bwrdd am yr wythnosau prysur diwethaf, gan nodi nifer y materion cyfredol sy'n parhau.
7. Cynhaliwyd cyfarfod gyda'r Gweinidog Newid Hinsawdd a Materion Gwledig newydd ar waith dalgyrch Teifi.

Eitem 4. Adroddiad gan y Prif Weithredwr

8. Rhoddodd y Prif Weithredwr y newyddion diweddaraf am eitemau yn ychwanegol at yr adroddiad ysgrifenedig.
9. Nodwyd bod etholiad cyffredinol wedi cael ei gyhoeddi ar gyfer 4 Gorffennaf. Byddai CNC yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr yn Llywodraeth Cymru yn ystod y cyfnod cyn yr etholiad yn enwedig mewn perthynas â'r cyhoeddiad am Brosiect Gwy Uchaf a digwyddiad CNC yn y Senedd. Byddai CNC yn cael cyngor i gyrrff hyd braich ar ymddygiad yn ystod y cyfnod cyn yr etholiad a byddai hyn yn cael ei ddsbarthu i staff.

10. Roedd timau CNC wedi bod yn gweithio'n galed i gefnogi cymunedau a gwasanaethau brys yn ystod y cyfnod diweddar o law trwm iawn.
11. Codwyd y digwyddiad o dân a llygredd yn ffatri Synthite yn yr Wyddgrug. Rhoddodd Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau yr wybodaeth ddiweddaraf am y digwyddiad. Nodwyd y sylw yn y cyfryngau. Eglurwyd bod hwn yn safle COMAH (Rheoli Peryglon Damweiniau Mawr) a oedd yn cael ei reoleiddio ar y cyd gan CNC a'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch. Canfuwyd pysgod marw yn afon Alun a mynegwyd pryderon ynghylch presenoldeb fformaldehyd, felly sefydlwyd grŵp ymateb i ddigwyddiad Y Drefn Reoli Aur a chymerwyd camau priodol. Gwnaed gwaith i fonitro afon Dyfrdwy a chanfuwyd olion lefel isel iawn o fformaldehyd. Bu CNC yn gweithio gyda'r cwmni dŵr i sicrhau dŵr yfed diogel. Byddai CNC yn cadeirio'r grŵp adfer a fyddai'n cynnwys gwersi a ddysgwyd.
12. Nododd aelodau'r Bwrdd y diweddariadau parhaus a gafwyd a mynegi eu gwerthfawrogiad o gael yr wybodaeth ddiweddaraf am ddigwyddiadau byw.
13. Roedd y Gweinidog Newid Hinsawdd a Materion Gwledig wedi gwneud datganiadau ar ei flaenoriaethau ac ar y Cynllun Ffermio Cynaliadwy. Roedd y cyhoeddiad am y Cynllun Ffermio Cynaliadwy yn disgrifio'r cyfnod paratoi ar gyfer y Cynllun a fyddai'n cael ei weithredu yn 2025, gyda'r cyfnod pontio arfaethedig yn dechrau yn 2026. Byddai'r oedi o flwyddyn cyn dechrau'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy yn galluogi Llywodraeth Cymru i gyflawni ymrwymadau allweddol gan gynnwys: adolygiad ar sail tystiolaeth i atafaelu carbon o fewn y Cynllun Ffermio Cynaliadwy; ymarfer cadarnhau data gyda ffermwyr ar gynefinoedd a gorchudd coed; nodi a datblygu camau gweithredu cydweithredol pellach gyda golwg ar gyflwyno'r rhain cyn gynted â phosibl; sefydlu bord gron Gweinidogol gyda rhanddeiliaid allweddol i ddatrys materion sy'n peri pryder. Byddai CNC yn ymwneud â llawer o'r elfennau hyn.
14. Mynychodd yr Athro Steve Ormerod a'r Prif Weithredwr gyfarfod y Cyrff Cadwraeth Natur Statudol a'r Cydbwyllgor Cadwraeth Natur yng Nghaeredin. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, fel aelod o'r Cydbwyllgor Cadwraeth Natur, ddiweddariad i'r Bwrdd ar y cyfarfod, a ddaeth â'r partïon ynghyd i ystyried a rhannu gwybodaeth am y materion cyffredin a wynebwr ar draws yr amgylchedd. Roedd y mater o sylwedd i'w drafod yn ymwneud â'r ymrwymiad 30erbyn30, sef sicrhau bod 30% o dir a môr y byd wedi'i ddiogelu a'i reoli'n effeithiol ar gyfer bioamrywiaeth erbyn 2030. Rhannwyd cuddwybodaeth o bob gwlad a chafwyd trafodaethau defnyddiol a chynhyrchiol iawn.
15. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu y newyddion ddiweddaraf i'r Bwrdd am ei phresenoldeb yng nghyfarfod Asiantaethau Diogelu'r Amgylchedd Ewropeaidd yn Bratislava. Roedd hwn yn gyfle gwych i weithio gyda gwledydd eraill, gydag agenda a oedd yn berthnasol iawn i drafodaethau CNC ynghylch trosglwyddiad cyfiawn ar y newid yn yr hinsawdd. Trafodwyd materion ariannol hefyd ynghylch sut yr ariannwyd cadwraeth a gwarchodaeth natur, rhannu arferion da a sut y gellid bwrw ymlaen â'r gwaith hwn.
16. Byddai CNC yn cael ei gynrychioli yng nghyfarfod y Cyrff Cadwraeth Natur Ewropeaidd yn Rhufain, gan arwain cyflwyniadau ar newid trawsnewidiol i fyd natur.

17. Nododd aelodau'r Bwrdd gynnwys yr adroddiad gan gwestiynu'r cyfleoedd i brif ffrydio'r gwersi a ddysgwyd, yn enwedig ar ddatblygiadau datgarboneiddio, gan ystyried enghraifft HyNet a'r datblygiadau technegol eraill yn ymwneud ag ynni adnewyddadwy. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod disgyblaeth dda ar waith ar gyfer datblygu gwersi a ddysgwyd, gan gynnwys ynghylch y mathau o dimau technegol y byddai eu hangen gyda'r cynnydd a ragwelir mewn ynni adnewyddadwy.

Eitem 5. Adroddiadau diweddarau gan y pwyllgorau a'r fforymau

18. Rhoddodd Kath Palmer, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg yr wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith ers y cyfarfod a gynhaliwyd ar 7 Mawrth. Trefnwyd archwiliad dwfn o'r Cyfrifon Blyneddol ar gyfer 24 Mai a byddai'r cyfarfod llawn nesaf yn cael ei gynnal ar 4 Mehefin.

19. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd y Pwyllgor Cynghori ar Dystiolaeth yr wybodaeth ddiweddaraf am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 14 Mai yng Nghaerdydd. Roedd y materion a drafodwyd yn cynnwys: cynnydd ar Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol 2025; gwaith mapio Cymru Gyfan ar dirweddau ledled Cymru; diweddariad ar brosesau casglu tystiolaeth am y Parc Cenedlaethol newydd posibl; prosiect arddangos Teifi a sut y byddai'r data a'r wybodaeth ar gael i'r cyhoedd; diweddariad ar yr argymhellion gan Archwiliad Dwfn Bioamrywiaeth Llywodraeth Cymru. Gwnaeth yr Athro Rhys Jones, fel aelod o'r Pwyllgor Archwilio Amgylcheddol, sylw ar bwysigrwydd meddwl drwy'r cysylltiadau rhwng Adroddiad ar Sefyllfa Adnoddau Naturiol a gweithgareddau eraill, er mwyn pwysleisio pwysigrwydd yr angen am newid drwy gysylltu â meysydd megis dirywiad mewn bioamrywiaeth ac effaith newid hinsawdd ar les pobl.

20. Rhoddodd Helen Pittaway, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 25 Ebrill. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Ystyriwyd y perfformiad a blaenoriaethau ariannol diwedd blwyddyn ar gyfer 2024/25. Cafwyd trafodaeth fanwl ar yr eitemau ar gyfer cymeradwyaeth ariannol yn ymwneud ag ynni adnewyddadwy, plannu cydadferol, a blaenoriaethau ar gyfer Ystad Goetir Llywodraeth Cymru. Cafwyd diweddariad gan Swyddfa Rheoli'r Rhaglen. Trafodwyd metrigau'r Cynllun Busnes Blyneddol hefyd. Trefnwyd y cyfarfod nesaf ar gyfer 13 Mehefin i adolygu'r Cyfrifon Blyneddol.

21. Rhoddodd Geraint Davies, a oedd yn dirprwyo ar ran Cadeirydd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd, yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Ebrill. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Tynnwyd sylw at yr ymweliad safle defnyddiol â Chynllun Rheoli Perygl Llifogydd Stephenson Street yng Nghasnewydd. Ystyriwyd yr Adroddiad Partneriaethau Lleol a chymeradwywyd y byddai'r Pwyllgor Cyllid yn goruchwyllo'r prosiect dilynol. Caeodd y Pwyllgor Rheoli Perygl Llifogydd y Rhaglen Weithredu Adfer ac Adolygu Llifogydd yn ffurfiol. Cafwyd diweddariadau ar Reoli Perygl Llifogydd a Rhaglen Gyfalaf Rheoli Perygl Llifogydd. Canmolwyd y tîm am eu hymdrechion i weithio i sicrhau darpariaeth yn ystod blwyddyn anodd gyda phwysau sylweddol.

22. Rhoddodd yr Athro Calvin Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Ystad Tir, yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd ar waith ers y cyfarfod a gynhaliwyd ar 13 Chwefror. Parhaodd prosiect diogelwch Gwlad y Sgydau i symud ymlaen yn dda ar y cyd â'r Grŵp Diogelwch Ymwelwyr. Nodwyd bod rhai problemau o hyd ynghylch contractwyr a diogelwch a oedd yn cael eu rheoli drwy Gytgord Diogelwch y Diwydiant Coedwigaeth. Roedd yr incwm pren yn agos iawn at y rhagolygon. Byddai cyllideb eleni yn golygu bod modd rheoli risgiau allweddol, er y cydnabuwyd nad oedd hyn eto mewn cylch rhinweddol o fuddsoddiad yn Ystad Goetir Llywodraeth Cymru. Roedd trafodaethau ar y gweill gyda Llywodraeth Cymru ynghylch cytundeb ariannu aml-flwyddyn. Darparwyd diweddariad ar ail-stocio, a chadarnhawyd nad oedd unrhyw risg o unrhyw ddileu pellach. Trefnwyd y cyfarfod nesaf ar gyfer 18 Gorffennaf.
23. Rhoddodd Mark McKenna, Cadeirydd y Pwyllgor Pobl a Chwsmeriaid yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd ynghylch y gwaith a wnaed ers y cyfarfod a gynhaliwyd ar 1 Mawrth. Byddai'r cyfarfod nesaf ar 6 Mehefin a byddai'n cynnwys cymysgedd o eitemau strategol ac eitemau i'w cymeradwyo, ynghyd â diweddariad ar CNC2030 a goblygiadau'r Cynllun Busnes.
24. Rhoddodd Dr Rosie Plummer, Cadeirydd y Pwyllgor Ardaloedd Gwarchodedig ddiweddariad i'r Bwrdd ynghylch y gwaith a wnaed ers y cyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Chwefror. Trefnwyd ymweliad safle ar gyfer 11 Mehefin, a threfnwyd y cyfarfod ffurfiol nesaf ar gyfer 28 Mehefin. Hysbyswyd nifer o safleoedd i'w gwarchod y gallai fod angen eu penderfynu'n gyhoeddus. Parhaodd y gwaith ar y Parc Cenedlaethol newydd arfaethedig. Byddai'r Pwyllgor Ardaloedd Gwarchodedig hefyd yn craffu ar ganlyniadau trafodaeth strategol y Bwrdd ar Amcan Llesiant 1 y Cynllun Corfforaethol: Mae natur yn gwella.
25. Rhoddodd yr Athro Rhys Jones, Cadeirydd Fforwm Rheoli Tir Cymru, ddiweddariad i'r Bwrdd. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Roedd cyfarfodydd yr is-grŵp ar Lygredd Amaethyddol hefyd wedi'u cynnal ac roedd trafodaethau'n mynd rhagddynt ynghylch yr adolygiad pedair blynedd o'r Rheoliadau Rheoli Llygredd Amaethyddol (Rheoliadau Amaeth). Mynegwyd pryderon ynghylch yr angen am fwy o eglurder ar delerau'r adolygiad a'r broses. Rhoddwyd cyflwyniad ar Adolygiad Maetholion CNC i'r Is-grŵp, a oedd yn cynnwys diweddariad ar y porth mapio rhyngweithiol a fyddai'n cael ei gyflwyno. Cafwyd adroddiad ar ymweliadau swyddogion mewn perthynas â'r Rheoliadau Amaeth, a nodwyd patrymau diddorol o ran cydymffurfedd. Gwnaeth Dr Rosie Plummer, fel sylwedydd yn y cyfarfod, sylwadau ar natur ddefnyddiol y trafodaethau a chymeradwyo hynny i weddill y Bwrdd.
26. Rhoddodd yr Athro Steve Ormerod, Cadeirydd Fforwm Pysgodfeydd Cymru a Fforwm Rheoli Dŵr Cymru y newyddion diweddaraf i'r Bwrdd. Ystyriwyd bod y papurau wedi'u darllen. Amlygwyd gwaith Fforwm Pysgodfeydd Cymru. Codwyd y ddatl barhaus ar gyflwr difrifol eogiaid a brithyllod y môr sy'n dirywio a chanlyniadau gwaith y Grŵp Cynghori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod. Roedd y gwaith cychwynnol ar afon Wysg ar y gleisiaid yn ymddangos fel pe bai'n dangos mwy o risg o farwolaeth gyda llif dŵr isel ac amodau sychder, gan ddangos cysylltiad rhwng newid yn yr hinsawdd, ansawdd dŵr, a'r dulliau o reoli'r dirwedd. Byddai Grŵp Cynghori ar Adar sy'n Bwyta Pysgod yn ailymgynnull ym mis Gorffennaf. Amlygwyd y Gorchymyn Cyfyngu ar Rwydi ar afon

Dyfrdwy. Nodwyd bod y bysgodfa rhwydi yn annhebygol o agor eto, a'r disgwyl oedd y byddai'n cau'n ffurfiol ar sail cadwraeth eogiaid. Derbyniwyd eitem ar y Symposiwm Brithyll Môr a chafodd Fforwm Pysgodfeydd Cymru'r wybodaeth ddiweddaraf am brosiectau adfer afonydd CNC.

27. Rhoddodd Geraint Davies, Cadeirydd Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru, ddiweddariad i'r Bwrdd. Ystyriwyd bod y papur wedi'i ddarllen. Roedd Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru wedi cyfarfod ar 5 Mawrth a chrëwyd grŵp i fwydo i mewn i'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy i sicrhau bod lleisiau aelodau'n cael eu clywed. Cafwyd diweddariad ar y Strategaeth Hamdden.

Eitem 6. Adroddiad Perfformiad Ariannol

Cyflwynydd: Rob Bell, Pennaeth Cyllid

28. Cyflwynodd y Pennaeth Cyllid yr eitem a rhoddodd drosolwg o'r papur, gan nodi bod yr adroddiad yn dangos y sefyllfa ddiwedd mis Mawrth. Roedd y Tîm Gweithredol wedi craffu ar hwn, a'r Pwyllgor Cyllid wedi adolygu'r crynodeb. Nodwyd y sefyllfa net drafft yn yr adroddiad fel tanwariant o £0.4 miliwn. Roedd gwaith manylach wedi'i wneud ers cyhoeddi'r adroddiad a bellach nodwyd bod tanwariant o £0.2 miliwn. Byddai'r Pwyllgor Cyllid yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf am y manylion yn y cyfarfod ym mis Mehefin. Disgrifiwyd y meysydd o danwariant ac amrywiadau eraill a manylwyd arnynt yn yr adroddiad. Roedd y tanwariant wedi'i ragweld ac roedd trafodaeth wedi'i chynnal gyda'r Pwyllgor Cyllid ym mis Mawrth o ran ymhle y gellid defnyddio'r tanwariant, a oedd yn cynnwys ailasesu cynlluniau taliadau a defnyddio mwy o gymorth grant tuag at gynlluniau a ariennir yn allanol, a fyddai'n golygu y byddai modd gohirio rhywfaint o'r cyllid Ewropeaidd i'w ddefnyddio mewn blynyddoedd i ddod, gan helpu gyda phwysau chwyddiant. Nododd y Pennaeth Cyllid iddi fod yn flwyddyn ariannol anodd gyda nifer o faterion nas rhagwelwyd, megis codiadau cyflog a heriau yn ymwneud â'r Rhaglen Gyfalaf Llifogydd. Tynnwyd sylw at berfformiad cadarnhaol rhaglenni fel y Rhaglen Argyfwng Natur a Hinsawdd a chydabuwyd cefnogaeth Llywodraeth Cymru i'r Rhaglen Gyfalaf Llifogydd.

29. Diolchodd y Bwrdd i'r tîm, gan gydnabod faint o waith oedd wedi'i wneud.

30. Holodd aelodau'r Bwrdd a oedd unrhyw wersi a ddysgwyd i'w dwyn ymlaen i'r flwyddyn ariannol newydd. Cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid fod y ddau brif fater yn ymwneud â chyflogau ac incwm pren yn debygol o gael eu lliniaru ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.

31. Nodwyd y rheolaethau ar recriwtio, a holodd aelodau'r Bwrdd am lefel yr arbedion a gyflawnwyd gan hyn. Eglurodd y Pennaeth Cyllid nad oedd y rheolaethau recriwtio yn gwneud y lefel o arbedion a ddisgwyliid ond eu bod yn helpu gyda sefyllfa'r gyllideb yn gyffredinol. Roedd rheolaethau wedi'u cryfhau ym mis Ionawr a chydabuwyd y byddai'r sefyllfa wedi bod yn waeth hebddynt.

32. Cymeradwyodd y Bwrdd y newidiadau i'r rhagolwg diweddaraf, o £272.8 miliwn i £283.8 miliwn a nododd y perfformiad ariannol hyd at ddiwedd mis Mawrth 2024.

CYMERADWYWYD: Y newid i'r rhagolwg diweddaraf o £272.8 miliwn £283.8 miliwn

Eitem 7.Strategaeth Hamdden

Cyflwynwyr: Dominic Driver, Pennaeth Stiwardiaeth Tir; Dawn Thompson, Tîm Cynllunio Hamdden Ystadau

33. Cyflwynodd Cyfarwyddwr Gweithredol Tystiolaeth, Polisi a Thrwyddedu yr eitem. Disgrifiwyd y cefndir i ddatblygiad y Strategaeth Hamdden; ddwy flynedd yn ôl, roedd CNC yn ymdrin â phenderfyniadau gweithgareddau hamdden, ac roedd y Bwrdd yn glir ar y pryd bod angen Strategaeth Hamdden gyda ffocws ar Reoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy. Ers hynny roedd y Pwyllgor Ystad Tir wedi goruchwyllo'r gwaith o ddatblygu'r strategaeth.
34. Rhoddodd Dawn Thompson, Tîm Cynllunio Ystadau Hamdden, drosolwg i'r Bwrdd o'r gwaith ar y Strategaeth Hamdden. Ymgysylltwyd â staff a rhanddeiliaid, a bu ymgyrch wirioneddol i helpu i lunio dyfodol newydd ar gyfer hamdden awyr agored ar y tir sydd yng ngofal CNC. Cafwyd mewnbwn gwerthfawr gan Y Pwyllgor Ystad Tir, Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru a Fforymau Mynediad Lleol, a oedd wedi helpu i gyflawni strategaeth gonsensws ynghylch disgwyliadau rhanddeiliaid a gosod cyfeiriad ar gyfer y dyfodol o ran penderfyniadau a wneir gan staff CNC drwy'r weledigaeth ar gyfer CNC hyd at 2050. Roedd hefyd yn gyfle i ganolbwyntio ar feysydd ffocws tymor byr hyd at 2030 er mwyn alinio â'r Cynllun Corfforaethol drwy ddiffinio sut y gallai CNC alluogi mynediad i fyd natur gyda ffocws ar sicrhau dyfodol cynaliadwy, a gwella dulliau integreiddio mewnol, prosesau a gwneud penderfyniadau, a chydweithio allanol. Byddai newid i'w weld wrth i CNC roi ei adnoddau ei hun i greu cyfleoedd hamdden a thuag at reoli gweithgaredd a chefnogi eraill i gyflawni ar y tir i gysylltu pobl â natur, tra'n sicrhau bod y gweithgaredd yn cefnogi nodau Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy ac Amcanion Llesiant CNC.
35. Diolchodd yr Athro Calvin Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Ystadau Tir, i'r tîm am eu gwaith wrth ddatblygu'r strategaeth. Roedd y Pwyllgor Ystadau Tir wedi goruchwyllo'r gwaith datblygu ac yn fodlon ar y canlyniad, gan nodi bod y strategaeth wedi darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer gwneud penderfyniadau, tra'n bod yn glir ynghylch cynwysoldeb, a diogelu a gwella dulliau rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy.
36. Eglurodd y Pennaeth Stiwardiaeth Tir y camau nesaf ar gyfer gweithredu'r strategaeth drwy gynlluniau gwasanaeth ar y tir sydd yng ngofal CNC. Byddai newidiadau'n cael eu gwneud lle bo angen i ddyrannu adnoddau'n wahanol, gan gydnabod bod angen lleihau adnoddau yn gyffredinol. Byddai cyfiawnder cymdeithasol yn cael ei ystyried o amgylch lle y gellid ychwanegu'r gwerth mwyaf, megis safleoedd sydd â'r potensial i gyrraedd y rhai a fyddai'n elwa fwyaf. Byddai angen i'r bwrdd wneud penderfyniadau strategol.
37. Croesawodd y bwrdd y Strategaeth Hamdden, gan werthfawrogi'r cydbwysedd rhwng cynhwysiant, cyfrifoldeb a diogelu'r amgylchedd. Amlygwyd y cyfleoedd ar gyfer defnyddio technoleg ar gyfer dehongli a gwybodaeth. Amlygodd Geraint Davies, fel Cadeirydd Fforwm Mynediad Cenedlaethol Cymru, y gwaith da a wnaed gyda'r rhanddeiliaid. Canmolodd aelodau'r bwrdd lefel yr ymgynghoriadau a gynhaliwyd.

Cydnabuwyd bod y strategaeth yn darparu fframwaith defnyddiol i helpu gyda'r gwaith o wneud penderfyniadau yn y dyfodol.

38. Croesawyd y cydweddiad â thrafodaethau strategol y bwrdd ynghylch nodau ar bartneru a gweithio mwy gydag eraill. Holwyd a oedd gwaith yn mynd rhagddo i ddenu partneriaid. Cadarnhaodd Dawn Thompson mai dyma fyddai'r cam nesaf, gan fwrw ymlaen â dadansoddiad rhanddeiliaid ar lefel genedlaethol a lleol, gan gynnwys rhagnodi cymdeithasol a chynnwys Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.
39. Holodd aelodau'r bwrdd sut y byddai ystyriaethau ynghylch meysydd fel enw da, iechyd a diogelwch, ac ariannu yn bwydo i mewn i'r fframwaith wrth ystyried penderfyniadau dadleuol. Esboniodd y Pennaeth Stiwardiaeth Tir y model a oedd yn cynnwys cydweithwyr Lle yn edrych ar yr hyn y byddai'r strategaeth yn ei olygu i'w hardal gan gyflwyno penderfyniadau pwysig i'r Bwrdd i'w cymeradwyo.
40. Holwyd sut y byddai'r elfennau o gwmpas cyfiawnder cymdeithasol yn cysylltu â'r Cynllun Busnes a'r metrigau. Cadarnhaodd y Pennaeth Stiwardiaeth Tir y byddai'r Cynllun Busnes yn cynnwys ymrwymiad ar y canlyniadau i'w cyflawni, a fyddent felly yn weladwy i'r bwrdd. Gofynnodd aelodau'r bwrdd a oedd llinell sylfaen o'r rhai sy'n cael mynediad at dir CNC a sut y byddai'r ardaloedd sy'n ymwneud â chyfiawnder cymdeithasol a natur drefol yn cael eu diffinio. Eglurwyd bod fframwaith parthau yn cael ei gynnig i fapio'r tir sydd yng ngofal CNC ar gyfer yr ardaloedd i'w datblygu gyda chymunedau, a pharthau natur sydd â gwerth cadwraeth uchel y dylid eu gwarchod.
41. Croesawyd cynnwys y manteision iechyd mewn perthynas â hamdden awyr agored. Ystyriwyd y dull o wirfoddoli a chadarnhawyd bod hyn yn debygol o fod yn rhan o elfen bartneriaeth.
42. Nodwyd bod y fersiwn gyfredol o'r strategaeth wedi'i hanelu'n fewnol, a chadarnhawyd y byddai dogfen allanol hefyd yn cael ei llunio a fyddai'n rhoi cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu ymhellach. Pwysleisiodd aelodau'r bwrdd y byddai angen i'r strategaeth symud ymlaen i'r camau chyflawni. Cadarnhawyd y byddai'r Grŵp Busnes Stiwardiaeth Tir yn arwain ar y gwaith cyflawni dan oruchwyliaeth y Pwyllgor Ystadau Tir. Cydnabuwyd y cyfyngiadau o ran adnoddau ond byddai'n bwysig dangos y brwdfrydedd a datblygu cyfleoedd.
43. Diolchodd y cadeirydd i'r tîm a Forestry England a oedd wedi cefnogi secondiad Dawn Thompson i CNC.
44. Cymeradwyodd y Bwrdd y Strategaeth Hamdden.

CYMERADWYDYD: Y Strategaeth Hamdden

Eitem 8. Unrhyw fater arall

45. Ni chodwyd unrhyw faterion o dan unrhyw fater arall.

Daeth y cyfarfod i ben

Holi ac ateb cyhoeddus

46. Nododd y Cadeirydd y cwestiynau a gafwyd ymlaen llaw am Safle Tirlenwi Withyhedge a'r Canolfannau Ymwelwyr. Gwnaed datganiadau ar ddechrau'r cyfarfod ar y materion hyn. Ni chafwyd unrhyw gwestiynau pellach ar faterion eraill cyn y cyfarfod.

Daeth y cyfarfod cyhoeddus i ben

Mynegai o atodiadau

Atodiad A Datganiad Withyhedge

Atodiad B Datganiad ynghylch canolfannau ymwelwyr